

Спецификација предмета за књигу предмета			
Студијски програм		Докторске академске студије права	
Изборно подручје (модул)			
Врста и ниво студија		Докторске академске студије	
Назив предмета		Теорије и модели демократије	
Наставник (за предавања)		Проф. др Славиша Ковачевић	
Наставник/сарадник (за вежбе)			
Наставник/сарадник (за ДОН)			
Број ЕСПБ	12	Статус предмета (обавезни/изборни)	изборни
Услов			
Циљ предмета	<p>Стицање и развијање научних сазнања, способности, академских вештина, компетенција и разумевање основних тема, проблема савремене демократије и примену тих знања и умења на анализу међусовног односа демократије и права и овладавање теоријским и емпиријским истраживањима демократског легитимитета права.</p>		
Исход предмета	<p>Студент докторских студија, савладавањем овог студијског програма, треба да буде оспособљен да: (1) разуме и самостално презетира основне демократске идеје, појмове, теорије и различите приступа у схватању, проучавању и истраживању демократије и права; (2) идентификује и диференцира главне теоријско-методолошке концепте у анализи савремених демократских тенденција и процеса; (3) критички анализира и вреднује релевантну литературу и да је систематизовано презентује; (4) научно аргументовано истражује, дискутује и презентује резултате свог научног рада који доприносе развоју правно-теоријске науке и правно-политичке теорије и праксе демократије.</p>		
Садржај предмета			
Теоријска настава	<p>Филозофско-научно наслеђе демократске теорије и праксе. Карактеристике савременог друштва и демократија као легитимни политички систем. Научни и теоријски приступи у одређењу и дефинисању демократије. Услови, претпоставке и одреднице демократског политичког и правног система. Савремене теорије демократије: типологија, компарација и конвергенција. Већина и мањина у демократији: однос већине и мањине, врсте већине и мањина. Од демократског нормативизма до демократског реализма: нормативно вредновање демократије, практична примена теорије и концепата, степени и нивои демократских поредака. Емпиријски типови демократије. Основне вредности демократије: слобода, једнакост, правда, јавност, одговорност. Проблем односа слободе и једнакости: сусрет и уравнотежење либерализма и социјализма. Демократија у условима тржишне економије и контрадикције капитализма. Полиархија и консоцијација као емпиријски могућа демократија. Модели демократије Дејвида Хелда и Аренда Лијпхарта. Друштвена структура као одредница демократије. Ограничења и домети демократије: преиспитивања кризе демократије и перспективе демократије. Транзиција и демократизација: консолидација демократије у процесу транзиције.</p>		

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)				
Литература				
1	Френк Канингам: Теорије демократије, Београд,			
2	Дејвид Хелд: Модели демократије, Загреб, 1990			
3	Аренд Лијпхарт: Модели демократије, Београд-Подгорица, 2003			
4	Норберто Богио: Будућност демократије и Норберто Богио: Либерализам и демократија, Београд, 1995			
5	Роберт Дал: Демократија и њени критичари, Подгорица, 1999; Роберт Дал: Полиархија, Београд, 1997.			
6.	Филозофија и друштво (часопис), 2/2005, 1/2007, 1/2008, 2/2009, 1/2011.			
7.	Рос Харисон: Демократија, Београд, 2004			
8	Шушњић Ђура: Рибари људских душа, Чигоја, Београд, 1999.			
9	Ковачевић, Славиша, Транзиција у демократију: трансформација друштва и консолидација демократије, Центар за публикације Правног факултета у Нишу, Ниш, 2015			
10	Липсет С, Лејкин М, Демократски век, Александрија Прес, Београд, 2006			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
Методе извођења наставе	Предавања, вежбе, презентације, дискусије, консултације, индивидуални рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	0-20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		52-100
колоквијуми	0-20			
семинари	0-12			
Списак тема по недељама				
1			Филозофско и научно наслеђе савремене демократске теорије и праксе.	
2			Приступи у одређењу и дефинисању демократије: појам, порекло и проблеми дефинисања демократије. Нормативне и емпиријске одреднице демократије	
3			Услови, претпоставке и оквири демократије. Структура друштва, наслеђе и демократски капацитет. Карактер политике и криза	

		демократије. Парадокс демократије. Демократија као природни друштвени поредак.	
4		Савремене теорије демократије.	
5		Савремени модели демократије	
6		Шумпетер: демократија, тржиште и капитализам	
7		Модели демократије Дејвида Хелда	
8		Презентација студентских радова и дебата	
9		Хабермас и делиберативна демократија	
10		Полиархија и консоцијација	
11		Стабилне и дефектне демократије	
12		Друштвена реалност и „демократска неуправљивост“	
13		Ограничења и домети демократије у земљама трансформације	
14		Презентација студентских радова и дебата	
15		Анализа. Рекапитулација. Евалуација.	